

FINANSIJSKO RAČUNOVODSTVO I BILANS

Finansijsko računovodstvo i bilans

Cilj predmeta je razumevanje teorijska osnova na kojima je zasnovan sistem dvojnog knjigovodstva. Upoznavanje sa osnovnim pravilima knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih promena i pravilima vrednovanja elemenata finansijskih izveštaja. Sagledavanje uloge i značaja računovodstvenih informacija kao osnove za realizaciju procesa donošenja poslovnih odluka.

Ishodi predmeta:

1. Vođenje poslovnih knjiga;
2. Organizuje računovodstvo u preduzeću, priprema i prezentuje finansijske izveštaje;
3. Koji su nosioci informacija o imovinskom, prinosnom i finansijskom položaju preduzeća,
4. Koristi finansijske izveštaje za potrebe poslovnog odlučivanja.

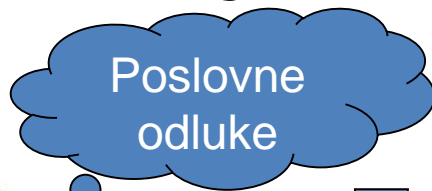
Finansijsko računovodstvo i bilans

Literatura

- Z. Petrović, Računovodstvo, Singidunum, Beograd, 2005.
- J. Ranković, Teorija bilansa, CID, Beograd, 2009.

Prisustvo predavanjima	5 poena
Prisustvo vežbama	5 poena
Konsultacije – tutorstvo	5 poena
Kolokvijum	15 poena
Ispit	70 poena

Cilj poslovanja preduzeća

Realizacija
poslovnih odluka

FINANSIJSKI REZULTAT = PRIHODI - RASHODI

OČUVANJE PLATEŽNE SPOSOBNOSTI PREDUZEĆA

Računovodstvo

1. Proces u kome se prikupljaju, sređuju, obrađuju i čuvaju podaci i oblikuju prenose i čuvaju informacije koje su problemski usmerene na donošenje odluka u preduzeću.
2. Deo preduzeća koji se bavi tom delatnošću
3. Naučna disciplina koja uopštava i unapređuje dostignuća u toj oblasti,
4. Nastavnim predmet u školama i na fakultetima

Računovodstvo se najčešće definiše kao proces prikupljanja, sredjivanja, obrade i čuvanja podataka o ekonomskim aktivnostima poslovnih subjekata i finansijskog izveštavanja o prinosnom imovinskom i finansijskom položaju preduzeća

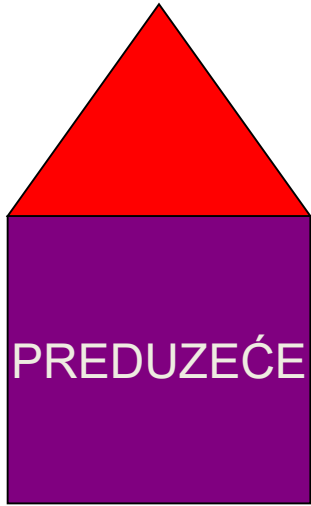
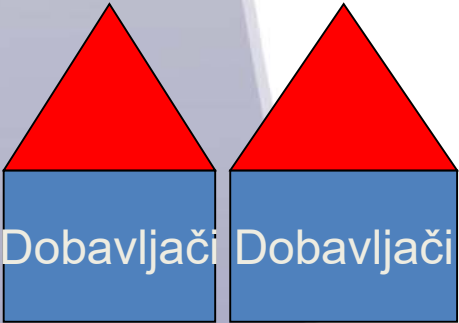
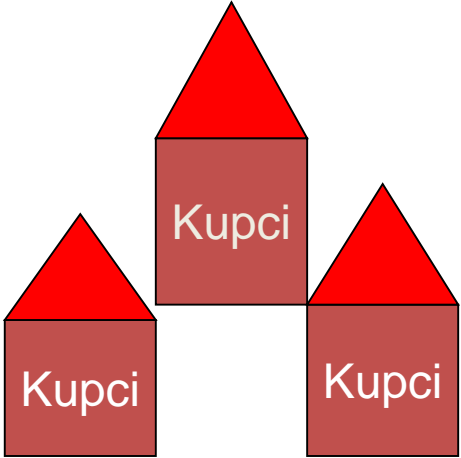
Računovodstveni informacijski sistem

Računovodstveni informacijski sistem integrise:

- podsistem koji se odnosi na evidentiranje svakodnevnih poslovnih operacija, a koji je usmeren na donošenje svakodnevnih rutinskih odluka;
- podsistem glavne knjige i finansijskog izveštavanja koji proizvodi tradicionalne finansijske izveštaje kao što su bilansi, izveštaj o dobiti, izveštaj o novčanom toku i sl.;
- podsistem fiksne imovine i kapitalnih ulaganja (izdataka) koji obrađuje transakcije koje se odnose na fiksnu imovinu;
- podsistem izveštavanja menadžmenta koji je usmeren na različite nivoe upravljanja i koji priprema informacije u obliku prihvatljivom za menadžment.

Investitori

Investitori

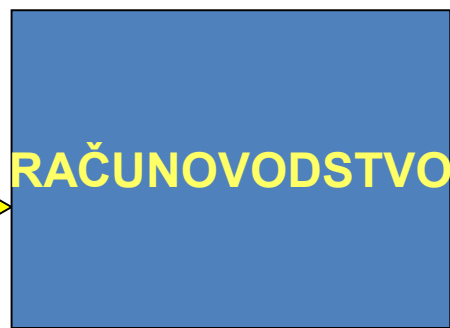
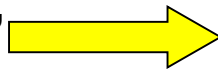
Ostali (država, javnost, statistika i sl.)

Banka

Banka

Banka

**Informacije o
poslovnim događajima
u preduzeću (sve
promene koje se
odnose na sredstva,
izvore sredstava,
rashode i prihode
preduzeća**

Funkcije računovodstva

Knjigovodstvo

- Dokumentarni i kontinuirana evidencija o nastalim poslovnim događajima,
- Pruža sliku o stanju i kretanju izvora sredstava, prihoda i rashoda i rezultatu poslovanja preduzeća,
- Obezbeđuje informacije za planiranje, analizu i kontrolu
- Odvija se kroz poslovne knjige, uz primenu kontnog okvira i kontog plana
- Krajnji rezultat knjigovodstva su računovodstveni obračuni.

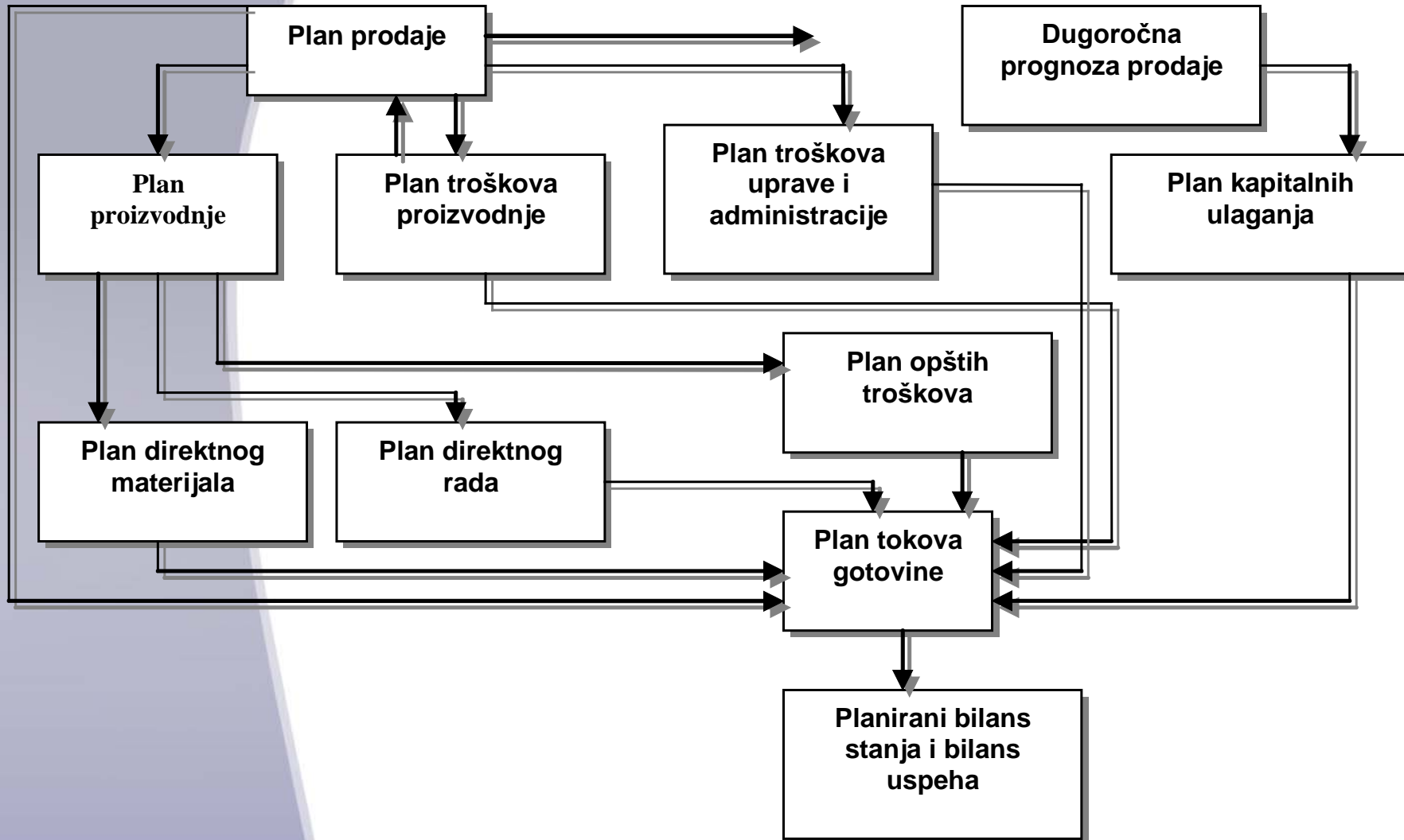
Funkcije računovodstva

Računovodstveno planiranje

BUSINESS-PLAN

Sistem poslovnih planova

Funkcije računovodstva

Računovodstveni nadzor

- Interni nadzor (interna revizija)
- Eksetrni nadzor (eksterna revizija)

Funkcija računovodstva

Kontorla dokumenta

- Suštinska kontrola ?

Da li je poslovna promena nastala i da li je dokument oslikava....= (istinitost)

- Formalna kontrola ?

Da li su sve poslovne promene obuhvaćene.... = (potpunost)

- Matematička kontrola?

Da li su sve vrednosti (količina, cena i sl) pravilno obračunate i izražene... = (materijalnost i tačnost)

- Kontorla primene regulative i propisa ?

Da li je poslovna promena izražena u skladu sa propisima...
= (zakonitost)

Računovodstveni nadzor

Kontorla poslovnih knjiga

- Da li su poslovne promene tačno proknjižene
- Da li su poslovne knjige ažurno vođenje
- Da li su poslovne knjige međusobno usklađene (npr. Sintetička evidencija sa analitičkom)

Kontrola računovodstvenih izveštaj

- Da li su pripremani u skladu sa evidencijom
- Da li su pripremani u skladu sa važećom regulativom (Zakonom, MRS/MSFI, internim aktima preduzeća)

Funkcije računovodstva

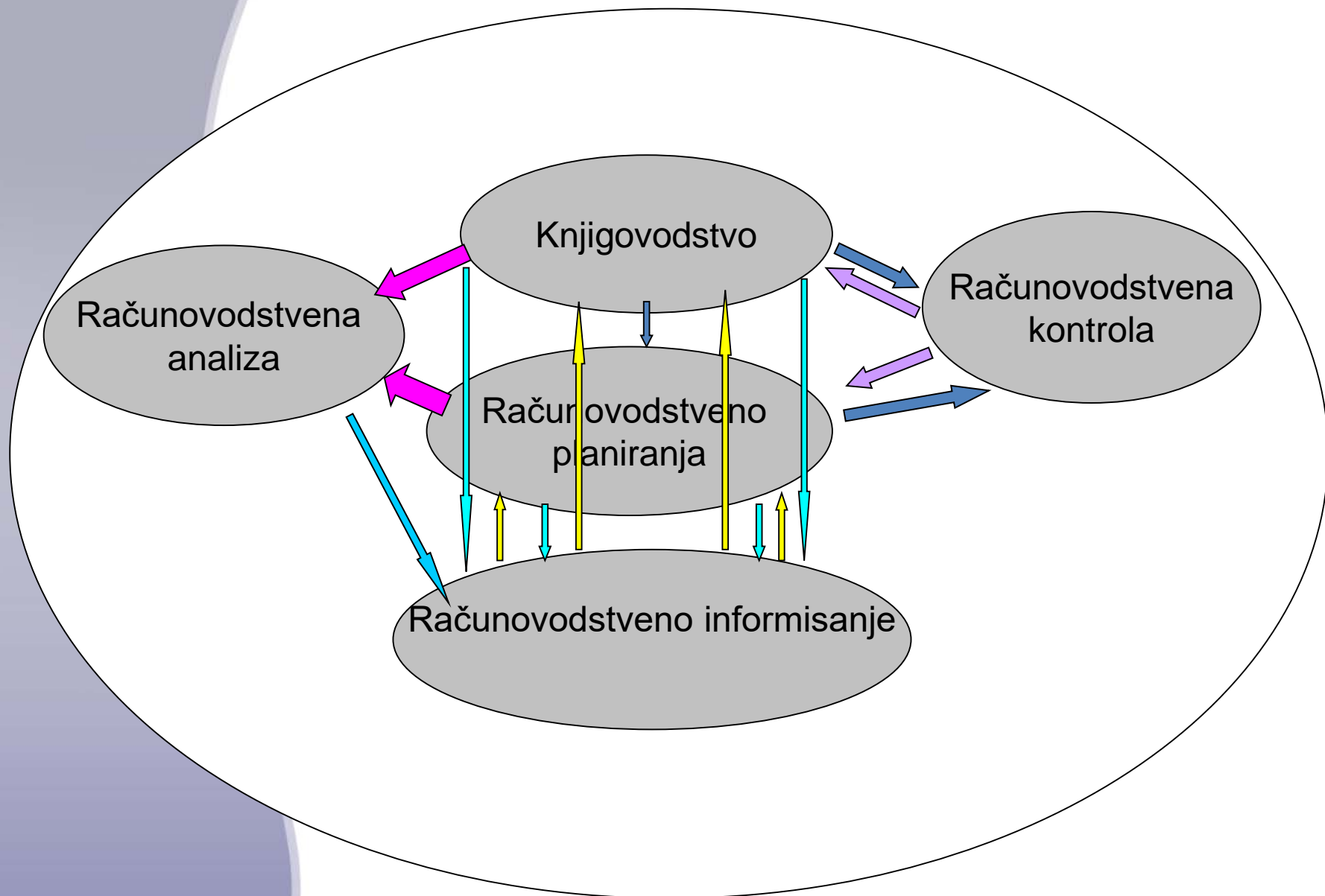
Računovodstvena analiza

- Analiza izvršenja plana
- Analiza troškova
- Analiza bilansa
- Analiza finansijskog položaja
- Analiza uspešnosti

Računovodstveno informisanje

- Produkuje računovodstvene informacije za potrebe eksternih i internih korisnika

Računovodstveni sistem

U zavisnosti od korisnika računovodsvenih informacija (da li su korisnici unutar ili van preduzeća) računovodsvenih informacioni sistem ima dva podsistema:

RAČUNOVODSTVO

ULAGAČI (INVESTITORI)	<ul style="list-style-type: none">•RENTABILNOST POSLOVANJA•RIZIK ULAGANJA	ODLUKE O POVLAČENJU, ZADRŽAVANJI ILI POVEĆANJU ULOŽENOG KAPITALA
ZAPOSLENI I SINDIKATIMA	<ul style="list-style-type: none">•RENTABILNOST POSLOVANJA	<ul style="list-style-type: none">•MOGUĆNOSTI PREDUZEĆA U POGLEDU ZARADA, PENZIONIH POVLASITCA•POTREBA ZA FLUKTUACIJOM RADNIKA
ZAJMODAVCI (POVERIOCI)	<ul style="list-style-type: none">•FINANSIJSKA SPOSOBNOST PREDUZEĆA•PLATEŽNA MOGUĆNOST•LIKVIDNOST	<ul style="list-style-type: none">•OCENA KREDITNOG BONITETA TJ. DA LI ĆE PREDUZEĆE MOĆI DA O ROKU VRATI POZAJMLJENA SREDSTVA SA KAMATOM•OCENA LIKVIDNOSTI TJ. DA LI ĆE MOĆI DA NAPLATE UGOVORENE IZNOSE O

KUPCI	<ul style="list-style-type: none">•RENTABILNOST POSLOVANJA	<ul style="list-style-type: none">•DONOŠENJE ODLUKE O PARTENRSTVU SA NAŠIM PREDUZEĆIMA•MOGUĆNOST DUGOROČNE STABILNE SARADNJE•SIGURNI KANALI SNABDEVANJA
VLADA I NJENE INSTITUCIJE	<ul style="list-style-type: none">•EFIKASNOST KORIŠĆENJA ALOCIRANIH RESURSA,•POSLOVNE AKTIVNOSTI PREDUZEĆA	<ul style="list-style-type: none">•VIĐENJE FISKALNE POLITIKE,•STATISTIČKA EVIDENCIJA O NACIONALNOM DOHODKU,
JAVNOSTI	<ul style="list-style-type: none">•POSLOVNE AKTIVNOSTI PREDUZEĆA	<ul style="list-style-type: none">•SAGLEDAVANJE RAZVOJA POJEDINIH PODRUČJA,•MOGUĆNOSTI ZAPOŠLJAVANJA

MENADŽMENT

•**RENTABILNOST**

•**LIKVIDNOSTI**

•**SOLVENTOST**

•**ZA POTREBE POSLOVNOG
ODLUČIVANJA,**

•**PLANSKO-KONTROLNIH
AKTIVNOSTI,**

•**PROCES UPRAVLJANJA U
CELINI.**

**UPRAVLJAČKO
RAČUNOVODSTVO**

**FINANSIJSKO
RAČUNOVODSTVO**

**PORESKO
RAČUNOVODSTVO?**

RAČUNOVODSTVO

Računovodstvena načela

- načelo dvostranog obuhvatanja poslovnih promena,
- načelo poslovne jedinice,
- načelo kontinuiteta poslovanja,
- načelo novčanog merila
- načelo stvarnog troška
- načelo opreznosti
- načelo uzročnosti

Osnovni finansijski izveštaji

Set finansijskih izveštaja sadrži:

Bilans stanja

Bilans uspeha

Bilans tokova gotovine

Izveštaj o promenama na kapitalu

Napomene uz finansijske izveštaje

Bilans stanja

Bilans stanja predstavlja pregled celokupne imovine na određeni dan.

Forme prikazivanja:

- Dvostrani račun
- Jednostrani račun

Klasifikacija bilansnih pozicija:

- Princip likvidnosti
 - *Princip opadajuće likvidnosti i rastuće dospelosti*
 - *Princip rastuće likvidnosti i opadajuće dospelosti*
- Princip funkcionalnosti

Bilans uspeha

Bilans uspeha je finansijski izveštaj na osnovu kojeg korisnici finansijskih izveštaja mogu da steknu uvid u zarađivačku sposobnost preduzeća, kroz ozbeđivanje informacije o neto rezultatu, odnosno dobitku ili gubitku ostvarenom u periodu na koji se izveštaj odnosi.

Forme prikazivanja

- Forma dvostranog pregleda (forma konta)
- Forma jednostranog pregleda (štafelna forma)

Metode bilansiranja rezultata:

- Metode ukupnih troškova
- Metode troškova prodatih učinaka

Bilans tokova gotovine

Bilans tokova gotovine informiše o prilivima i odlovima gotovine, o tome koji su izvori gotovine i na koji način je gotovina korišćena.

Gotovinski tok poslovne aktivnosti

Prilivi gotovine iz poslovne aktivnosti

Odlivi gotovine iz poslovne aktivnosti

Neto novčani tok iz poslovne aktivnosti

Gotovinski tok investicione aktivnosti

Prilivi gotovine iz investicione aktivnosti

Odlivi gotovine iz investicione aktivnosti

Neto novčani tok iz investicione aktivnosti

Gotovinski tok finansijske aktivnosti

Prilivi gotovine iz finansijske aktivnosti

Odlivi gotovine iz finansijske aktivnosti

Neto novčani tok iz finansijske aktivnosti

Izveštaj o promenama na kapitalu

Izveštaj o promenama na kapitalu je sastavni deo seta finansijskih izveštaja čija se uloga ogleda u informisanju o promenama neto imovine nastalim u toku poslovne godine.

Napomene uz finansijske izveštaje

Napomene uz finansijske izveštaje kao sastavni deo seta finansijskih izveštaja:

- Doprinosu boljoj interpretaciji i razumevanju finansijskih izveštaja,
- Rasterećenju osnovnih finansijskih izveštaja
- Dopuni seta finansijskih izveštaja

Normativni okvir

- Zakon o računovodstvu (Sl. Glasnik 62/2013)
- Zakon o reviziji (Sl. Gasnik 62/2013)
- Pravilnik o načinu priznavanja, vrednovanja i prezentacije i obelodanjivanja pozicija u pojedinačnim finansijskim izveštajima mikro i drugih pravnih lica (Sl. Glasnik RS 118/2013, 95/2014),

	Regulatorna tela i nadzor	Računovodstven i standardi	Obaveza revizije	Dostupnost javnosti
Kotirajuća preduzeća	Poreska uprava	MSFI	Da	Agencija za privredne registre RS
Ne kotirajuća preduzeća	Poreska uprava			Agencija za privredne registre RS
Velika		MSFI	Da	
Srednja		MSFI za MSP/MSFI	Da	
Mala		MSFI za MSP	Ne	
Mikro		Pravilnik / MSFI za MSP	Ne	
Banke	NBS	MSFI	Da	Agencija za privredne registre RS NBS
Osiguravajuće i reosiguravajuće kompanije	NBS	MSFI	Da	Agencija za privredne registre RS

Kriterijumi za razvrstavanje preduzeća prema Zakonu o računovodstvu i prema MSFI

	Mikro	Mala	Srednja	Velika
Prosečan broj zaposlenih	1-10	11-50	51-250	>250
Godišnji promet	< 50.000 EUR (<700.000 EUR)	700.000- 8.800.000 EUR (700.000-8 miliona EUR)	8,8– 35 miliona EUR (8-40 miliona EUR)	>35 miliona EUR (>40 miliona EUR)
Vrednost imovine	< 350.000 EUR (< 350.000 EUR)	350.000- 4.400.000 EUR (350.000-4 miliona EUR)	4,4-17,5 miliona EUR (4-20 miliona EUR)	>17,5 miliona EUR >(20 miliona EUR)

Finansijsko računovodstvo i potreba za jednoobraznošću

Kontni okvir

Kontni okvir je instrument za postizanje jednoobraznosti u knjigovodstvu. Kontni okvir predstavlja pregled svih računa koji se mogu otvoriti u jednom preduzeću.

Ta jednoobraznost postiže se na sledeći način:

- Svakom propisanom kontu određeni su naziv i oznaka u vidu broja, koji se ne sme menjati
- Svakom propisanom kontu određena je funkcija tj. načno se zna šta se na njemu knjiži

Kontni plan predstavlja pregled svih računa koji su u jednom preduzeću otvoreni.

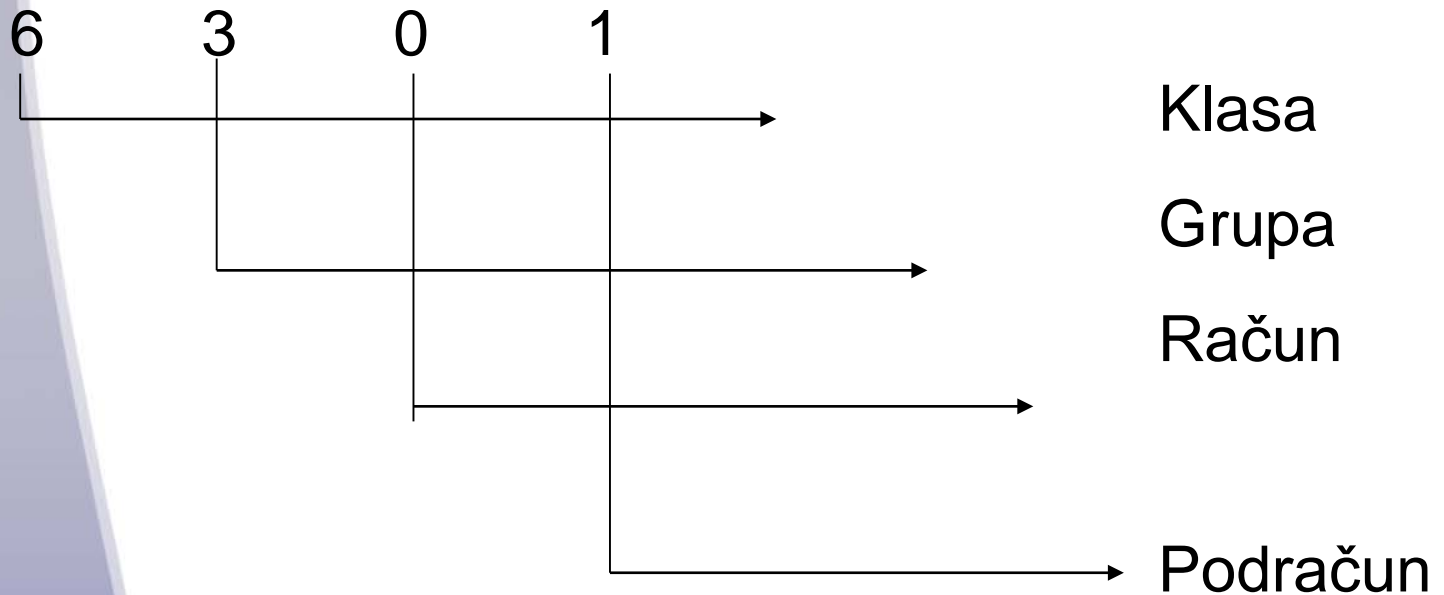
Kontni okvir

Postoje tri principa na kojima se zasniva kontni okvir:

- Dekadni princip
- Funkcionalni princip
- Bilansni princip

Kontni okvir

- Dekadni princip rasčlanjivanja
Za numerisanje koriste se arapski brojevi

Kontni okvir

- Klasa 0 – Neuplačeni upisani kapital i stalna imovina
- Klasa 1 - Zalihe
- Klasa 2 – Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina
- Klasa 3 – Kapital
- Klasa 4 – Dugoročna rezervisanja i obaveze
- Klasa 5- Rashodi
- Klasa 6 – Prihodi
- Klasa 7 – Otvaranje i zaključak računa stanja i uspeha
- Klasa 8 – Vanposlovna sredstva i izvori i vanbilansa evidencija
- Klasa 9 – Obrčau n troškova i učinak

Kontni okvir

Funkcionalni princip:

Tok reprodukcije	N 	R 	P 	R1 	N1
Klase	0,1	2,3	4, (5),6	7,8,9	

Kontni okvir

Bilansni princip

<i>Bilans stanja</i>		<i>Bilans uspeha</i>	
Aktiva	Pasiva	Rashodi	
Klasa 0	Klasa 3	Klasa 5	Klasa 6
Klasa 1	Klasa 4		
Klasa 2			
		Klasa 7	
		Klasa 8	
		Klasa 9	